

Hans Kesting en Maria Kraakman in 'Vallende Man'. FOTO HENRI VERHOEF

Haast hallucinerend tussen de regels kijken

THEATER

Vallende man

Internationaal Theater Amsterdam

★★★★★

Het toneelbeeld is in tweeën gesplitst. Beneden is de vloer verdeeld in deels aan het zicht onttrokken vertrekken. Tussen de spelers loopt continu een cameraman. Boven zie je diens live opnames, details uit het interieur, maar ook van lippen die elkaar net niet raken. Tussendoor zijn eerder gemaakte filmbeelden gemonteerd, zoals in het begin die van een man in een reusachtige stofwolk.

'Vallende man' door Internationaal Theater Amsterdam is een theaterbewerking van het gelijknamige boek van de Amerikaan Don DeLillo. 9/11 en de man die uit de Twin Towers springt zijn inspiratiebronnen, maar daar draait het niet om. Inzoomen op vaak vergeten slachtoffers van een ramp, de overlevenden: dat is wat 'Vallende man' doet. Ingaan op de werkelijkheid, die achter herdenkingen schuil blijft. Dat is niet te vatten in een anekdotisch verhaal.

Er is een rood lijntje: Keith (een mimisch groots acterende Eelco Smits) komt, aan de dood ontsnapt, gewond en daas bij zijn ex, Lianne, terecht. Essentieel is enkel dat die aanslag effect heeft gehad op de zekerheden van tallozen, zoals 9/11 de Verenigde Staten in het hart heeft geraakt,

Toegesplitst op de verhouding tussen Keith, Lianne en hun naaste omgeving, geeft DeLillo dat veel-

omvattende thema vorm in een indirecte taal. De jonge Franse regisseur/bewerker Julien Gosselin doet dat met die combinatie van toneel en film. En opzweepende muziek.

De combinatie van spel en de geprojecteerde beelden werkt buitengewoon goed. Wat beneden gebeurt, zie je boven anders gekaderd, in dubbelbeeld soms, vaak als close-up en altijd in zwart-wit. Dat geeft een extra dimensie, iets tussen direct en tijdloos, tussen ratio en emotie. Alsof je, zoals bij een goed boek, kan zien wat tussen de regels staat.

Na de pauze is er alleen nog film. Dat die beelden haast hallucinerend werken, komt doordat als vanzelf ook het toneelbeeld in gedachten blijft. Gosselin gaat verder dan Guy Cassiers, de Vlaamse grootheid op dit gebied. Het zwart-wit en het liveoptreden van de cameraman verlenen 'Vallende man' een bijzondere, universele actualiteit.

Darlings killen is (nog) niet Gosselins sterkste kant, vooral in de eerste helft kunnen wel wat scènes missen, maar hoe sensibel en krachtig tegelijk is zijn encensering. Door het razend knap door elkaar monteren en uitvergroten van scènes – bijvoorbeeld een racistische ruzie over muziek – krijgen de contrasten tussen alledaagse gebeurtenissen en het gevoelsleven van de personages een diepere betekenis.

Hanny Alkema

T/m 30 maart in Internationaal Theater Amsterdam. Info: www.ita.nl

Regisseur/bewerker Julien Gosselin.
FOTO HENRI VERHOEF

